

Motion till riksdagen 2011/12:C309

av **Christer Winbäck (FP)**

Flersamma förhållanden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över lagstiftningen för flersamma förhållanden.

Motivering

Alltfler väljer att leva tillsammans i relationer som inte är de traditionella. Lagar och regler för familjebildning är uppbyggda kring tvåsamhet och om något händer som bryter ett förhållande, såsom skilsmässa, dödsfall eller annat, så kommer skiften av bo och egendom att lösas på ett sätt som regleras i lag.

Vid ett flersamt förhållande, där fler än två lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden, försvåras detta. Vem ärver vem? Hur ska bohaget fördelas vid en skilsmässa, där den ena av tre eller fler försvinner ur ett förhållande? Kan fler än två ha vårdnaden om barn?

Svensk familjerättslig lagstiftning bygger på det monogama äktenskapet. Enligt 1 kap. 1 § äktenskapsbalken blir de två som ingår äktenskap med varandra makar. Ett förbud mot tvegifte har tagits in i 2 kap. 4 § äktenskapsbalken, där det stadgas att den som är gift eller partner i ett registrerat äktenskap inte får ingå nytt äktenskap.

Så ser inte alla förhållande ut idag.

Samboförhållande är något som inte fanns med i lagstiftningen för ett antal år sedan. Idag har sambolagen kommit till för att reglera en viss grundtrygghet, för att den ena parten inte ska helt stå på bar backe. Det finns mycket mer att göra även där.

Ett bestående äktenskap utgör enligt äktenskapsbalken ett indispensabelt äktenskapshinder, dvs. någon möjlighet till dispens finns inte. Tvegifte är kriminaliserat enligt 7 kap. 1 § brottsbalken, men trots detta är det inte kriminellt att fler lever ihop under äktenskapliga förhållanden. Det medför att

Fel! Okänt namn på

lagstiftningen idag inte ger dem de rättigheter som borde tillkomma dem, på grund av en ålderdomlig lagstiftning.

Utskottet har vid tidigare behandling hänvisat till att det inom olika internationella organisationer, bla inom FN, har bedrivits arbete som syftar till åtgärder för att stärka kvinnors möjlighet att utnyttja sina mänskliga rättigheter.

Det finns flera föreningar i Sverige idag som kämpar för att just flersamma förhållanden ska erkännas och att samma rättigheter som ”vanliga” äktenskap har, också ska tillerkännas dem.

I FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948 stadgas i artikel 16 att män och kvinnor ska ha samma rättigheter i fråga om äktenskaps ingående, under äktenskapet och vid dess upplösning, detta borde även gälla flersamma förhållanden.

Utskottet har vid tidigare behandling hänvisat till FN-resolutioner om ålderdomliga sedvänjor, många antagna för att skydda kvinnors rättigheter i länder som tillämpar polygyni.

Vi har i Sverige kommit längre än många andra länder i synen på frihet för människor att kunna göra sina fria val i familjebildning, bl.a. senast vid förändringen i äktenskapsbalken som är könsneutral sedan två år tillbaka, dvs. att äktenskapet inte är en förbindelse förbehållen man och kvinna utan att även personer av samma kön får gifta sig med varandra.

Samhället är inte rustat att ge rättvisa åt flersamma förhållanden och behovet av att öka kunskaperna är stora, inte minst hos dem som har med relationer och regelverk att göra.

Regeringen bör snarast tillsätta en utredning som tar hänsyn till behoven hos dem som lever i flersamma förhållanden och där se över de nödvändiga förändringar som behöver göras både för att trygga dem som avslutar ett förhållande och för de barn som lever med föräldrar i flersamma förhållanden.

Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag som tillgodoser ovanstående.

Stockholm den 4 oktober 2011

Christer Winbäck (FP)